

Єретик (дуже стисло)

Тарас Шевченко

Запалили у сусіда
Нову добру хату
Злі сусіди: нагрілися,
Й полягали спати,
І забули сірий попіл
По вітру розвіять.
Лежить попіл на розпутті,
А в попелі тліє
Іскра вогню великого.

Той вогонь чекає тільки, щоб хтось його підпалив. Та ось іскра почала гаснути.

Слов'янська сім'я роз'єднана усобицями, ллються ріки крові. Слов'янські діти забули, що таке воля.

Але вогонь прозрів сміливим серцем і засвітив "світоч правди". Від слов'ян залишалися на той час тільки трупи. Проте вогонь той зміг пробудити і їх. Розкрили вони очі, й обнялися брат з братом.

Автор з пошаною згадує видатного вченого чеха Павла Шафарика, який хотів з'єднати всі слов'янські племена. Згадує він і Яна Гуса.

Пригноблений народ мовчить, хоча навкруги панує неправда. Сидить "годований чернець" на апостольському престолі, шинкує людським горем.

Поет звертається до Бога за благословенням на боротьбу.

Так само піднявся на боротьбу проти римської церкви Ян Гус. Церква ця продавала булли, що виправдовували злочини і надавали гарантію перебування в раю.

Ян Гус розриває перед людьми буллу, щоб зменшити повагу до Папи Римського. Ченці у Ватикані збираються на раду і вирішують знищити Гуса.

Ян Гус іде до Констанца на католицький собор, та ченці й барони схопили його і почали судити, називаючи єретиком.

Вранці Гуса ведуть до вогнища. Він починає розповідати людям правду, але ченці швидше його підпалюють та охороняють, щоб не втік. Потім ченці йдуть пити та гуляти. Не здогадуються вони, що слово Гуса не вмере, і скоро підніме повстання Ян Жижек.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Історичною основою твору стала національно-визвольна боротьба чехів під проводом професора Празького університету Яна Гуса проти Римського Папи у XV ст. У своїх лекціях професор викривав облудність отців Ватикану, аморальність католицького духовництва. Після смерті Яна Гуса його послідовники ще тридцять років воювали за волю чеського народу.